OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Hallinto- ja ohjausosasto
Niina Puolusmäki, budjettineuvos

Muistio

12.10.2024

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan kunta- ja hyvinvointijaosto

Oikeusministeriön lausunto HE 153/2024 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2024 kolmanneksi lisätalousarvioksi

Oikeusministeriön hallinnonalalle ehdotetaan vuoden 2024 kolmannessa lisätalousarviossa määrärahojen lisäystä noin 25,33 milj. euroa. Oikeusministeriön määrärahataso huomioiden vuoden 2024 talousarvio, ensimmäinen ja toinen lisätalousarvio sekä käsillä oleva lisätalousarvioesitys on noin 1,24 mrd. euroa.

Arviomäärärahamomenttien tasomuutokset

Erityismenoihin esitetään 7,2 milj. euron lisäystä. Tuomioistuinten oikeudenkäyntimenettelyihin liittyvät käännös- ja tulkkauspalvelumenojen, todistelukorvausten määrän sekä muihin oikeudenkäyntiin liittyvien palvelujen ostojen kasvusta. Kasvun ovat aiheuttaneet lisääntyneiden istuntojen määrä, asiarakenteen muutoksesta aiheutuva käännös- ja tulkkauspalvelujen tarpeen kasvaminen sekä kustannustason kehitys.

Oikeusministeriön hallinnonalan toiminnan volyymin kasvu heijastuu myös arvonlisäveromenoihin, joihin esitetään 7,4 milj. euron korotusta. Eräisiin valtion maksamiin korvauksiin esitetään 3,0 milj. euron lisäystä Psykoterapiakeskus Vastaamon rikosasiasta johtuvien rikosvahinkokorvausten käsittelyn alkamisesta Valtiokonttorissa.

Postiosoite
Postadress
Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Meritullinkatu 10
00170 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax
09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet
kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Yksityisille oikeusavustajille maksettaviin korvauksiin esitetään 6,9 milj. euron lisäystä. Oikeusapulain (257/2002) mukaiset yksityisten oikeusavustajien korvaukset ovat kasvaneet edeltävästä vuodesta kuluvan vuoden aikana noin 5 %. Vastaavasti alkuvuoden asiamäärät ovat kasvaneet noin 4 %.

Vaalimenoihin esitetään 0,9 milj. euron lisäystä. Lisämäärärahatarve aiheutuu europarlamenttivaalien ja presidentinvaalien ennakoitua suuremmista menoista. Keskeinen syy menojen kasvuun on postimaksujen yksikkökustannusten merkittävä nousu.

Taulukko: Arviomäärärahamomenttien menoarviomuutokset (euroa)

Momentti	**arviomäärärahamomentin taso**	**3LTAE2024 lisäys €**	**3LTAE2024 lisäys %**
25.01.20 Erityismenot	13 943 000	7 200 000	51 %
25.01.29 Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	51 510 000	7 400 000	14 %
25.01.51 Eräät valtion maksamat korvaukset	19 000 000	3 000 000	16 %
25.15.50 Yksityisille avustajille maksettavat korvaukset	80 410 000	6 900 000	9 %
25.50.20 Vaalimenot	43 421 000	900 000	2 %

Vaalipiirilautakuntien toimintamenot

Momentti on eriytetty Vaalimenot-arviomäärärahasta vuonna 2024. Momentin määrärahaa saa käyttää vaalilain (714/1998) mukaisista vaaleista aiheutuviin vaalipiirilautakuntien menoihin.

Momentin määrärahaa esitetään lisättävän pääluokan sisäisillä siirroilla 1,9 milj. eurolla. Merkittävin syy määrärahatason korottamiseen liittyy uuden momentin määrärahatarpeen arvioinnin epäonnistumiseen poikkeuksellisena vaalivuonna. Vuonna 2024 on järjestetty kahdet valtiolliset vaalit: presidentinvaali, jossa kaksi vaalikierrosta, ja europarlamenttivaalit.

Määrärahoja esitetään siirrettävän seuraavasti momentin muilta toimintamenomomenteilta:

Momentti	**Momentin mitoitus 2024**	**Momentin mitoitus 2025**	**Siirto**	**% mom. määrärahasta v. 2024**
Oikeusministeriön toimintamenot	25 milj. €	22 milj. €	700 000	2,81 %
Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot	13 milj. €	21 milj. €	50 000	0,27 %
Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot	10 milj. €	9 milj. €	50 000	0,49 %
Muiden tuomioistuinten toimintamenot	330 milj. €	345 milj. €	500 000	0,15 %
Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien toimintamenot	93 milj. €	96 milj. €	250 000	0,27 %
Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot	110 milj. €	111 milj. €	150 000	0,14 %
Syyttäjälaitoksen toimintamenot	63 milj. €	64 milj. €	150 000	0,24 %
Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot	285 milj. €	294 milj. €	50 000	0,02 %
Yhteensä			**1 900 000**	

Vaikka määrärahasiirto vaikuttaa oikeusministeriön hallinnonalan viranomaisten määrärahoihin alentavasti, sillä ei arvioida olevan vaikutusta oikeudenhoidon selonteon tavoitteiden toimeenpanoon. Vähennykset katetaan momenttien siirtyvistä eristä. Hallinnonalan siirtyvien määrärahojen tilanne on pääasiassa hyvä ja oikeudenhoidon selonteon mukaista lisärahoitusta sisältyy ensi vuoden talousarvioesitykseen 65 milj. euroa eli 35 milj. euroa enemmän kuin kuluvana vuonna.

Muuta

Oikeusministeriö ja valtioneuvoston kanslia ovat tehneet sopimuksen lausuntopalvelun tarjoamiseen liittyvän tehtävän siirtämisestä valtioneuvoston kansliaan. Oikeusministeriö osallistuu uuden järjestelmän hankintaan ja tähän liittyen esitetään 270 000 euron siirtoa oikeusministeriön toimintamenoista valtioneuvoston kanslian toimintamenoihin. Lisäksi Helsinki-hallin pakkolunastukseen liittyvän erityislainsäädännön valmisteluun esitetään 200 000 euron lisämäärärahaa.

Lisätiedot: Budjettineuvos Niina Puolusmäki p. 02951 50103, (etunimi.sukunimi@gov.fi)